प्रियो हि ब्राह्मणो याचमानो दद्यामहं वोऽश्वतरीसहस्रं। एकैकशः सवृषाः सम्प्रसूताः सर्व्वेषां वै शीघ्रगाः श्वेतरोमाः।
कुलम्भराननडुहः शतं शतान् धुर्य्यान् श्वेतान् सर्व्वशोऽहं ददामि। प्रष्ठौहीनां पीवराणाञ्च तावदग्र्या गृष्ट्या धेनवः सुव्रताश्च।
वरान् ग्रामान् व्रीहिरसं यवांश्च रत्नञ्चान्यत् दुर्लभं किं ददानि। नास्मिन्नभक्ष्ये भावमेवं कुरुध्वं पुष्ट्यर्थं वः किं प्रयच्छाम्यहं वै।

॥ ऋषय ऊचुः ॥ राजन् प्रतिग्रहो राज्ञां मध्वास्वादो विषोपमः। तज्जानमानः कस्मात्त्वं कुरुषे नः प्रलोभनं।
क्षेत्रं हि दैवतमिदं ब्राह्मणान् समुपाश्रितं। अमलो ह्येव तपसा प्रीतः प्रीणाति देवताः। ४४३०
अह्नाऽपीह तपो जातु ब्राह्मणस्योपजायते। तद्दाव इव निर्द्दह्यात् प्राप्तो राजप्रतिग्रहः।
कुशलं सह दानेन राजन्नस्तु सदा तव। अर्थिभ्यो दीयतां सर्व्वमित्युक्त्वाऽन्येन ते ययुः।
अपक्वमेव तन्मांसमभूत्तेषां महात्मनां। अथ हित्वा ययुः सर्व्वे वनमाहारकाङ्क्षिणः।
ततः प्रचोदिता राज्ञा वनं गत्वाऽस्य मन्त्रिणः। प्रचीयोदुम्बराणि स्म दातुं तेषां प्रचक्रिरे।
उदुम्बराण्यथान्यानि हेमगर्भाण्युपाहरन्। भृत्यास्तथा ततस्तानि प्रग्राहितुमुपाद्रवन्। ४४३५
गुरूणीति विदित्वाऽथ न ग्राह्याण्यत्रिरब्रवीत्। न स्म हे मन्दविज्ञाना न स्म हे मन्दबुद्धयः।
हैमानीमानि जानीमः प्रतिबुद्धाः स्म जागृम। इह ह्येतदुपादत्तं प्रेत्य स्यात् कटुकोदयं।
अप्रतिग्राह्यमेवैतत् प्रत्येह च सुखेप्सुना।

॥ वशिष्ठ उवाच ॥ शतेन निष्कं गणितं सहस्रेण च सम्मितं। तथा बहु प्रतीच्छन् वै पापिष्ठां पतते गतिं।
॥ कश्यप उवाच ॥ यत् पृथिव्यां व्रीहियवं हिरण्यं पशवः स्त्रियः। सर्व्वं तन्नालमेकस्य तस्माद्विद्वाञ्छमञ्चरेत्। ४४४०
॥ भरद्वाज उवाच ॥ उत्पन्नस्य रुरोः शृङ्गं वर्द्धमानस्य वर्द्धते। प्रार्थना पुरुषस्येव तस्य मात्रा न विद्यते।
॥ गौतम उवाच ॥ न तल्लोके द्रव्यमस्ति यल्लोकं प्रतिपूरयेत्। समुद्रकल्पः पुरुषो न कदाचन पूर्य्यते।
॥ विश्वामित्र उवाच ॥ कामं कामयमानस्य यदा कामः समृध्यते। अथैनमपरः कामस्तृष्णा विध्यति वाणवत्।
॥ जमदग्निरुवाच ॥ प्रतिग्रहे संयमो वै तपो धारयते ध्रुवं। तद्धनं ब्राह्मणस्येह लुभ्यमानस्य विस्रवेत्।
॥ अरुन्धत्युवाच ॥ धर्म्मार्थं सञ्चयो यो वै द्रव्याणां पक्षसम्मतः। तपः सञ्चय एवेह विशिष्टो द्रव्यसञ्चयात्। ४४४५
॥ गण्डोवाच ॥ उग्रादितो भयाद्यस्माद्बिभ्यतीमे ममेश्वराः। बलीयांसो दुर्ब्बलवद्बिभेम्यहमतः परं।
॥ पशुसख उवाच ॥ यद्वै धर्म्मे परं नास्ति ब्राह्मणास्तद्धनं विदुः। विनयार्थं सुविद्वांसमुपासेयं यथातथं।
॥ ऋषय ऊचुः ॥ कुशलं सह दानेन तस्मै यस्य इमाः प्रजाः। फलान्युपधियुक्तानि य एवं न प्रयच्छति।
॥ भीष्म उवाच ॥ इत्युक्त्वा हेमगर्भाणि हित्वा तानि फलानि वै। ऋषयो जग्मुरन्यत्र सर्व्व एव धृतव्रताः।
॥ मन्त्रिण ऊचुः ॥ उपाधिं शंसमानास्ते हित्वा तानि फलानि वै। ततोऽन्येनैव गच्छन्ति विदितं तेऽस्तु पार्थिव। ४४५०
इत्युक्तः स तु भृत्यैस्तैर्वृषादर्भिश्चुकोप ह। तेषां वै प्रतिकर्त्तुञ्च सर्व्वेषामगमद्गृहं।
स गत्वा हवनीयेऽग्नौ तीव्रं नियममास्थितः। जुहाव संस्कृतैर्म्मन्त्रैरेकैकामाहुतिं नृपः।
तस्मादग्नेः समुत्तस्थौ कृत्या लोकभयङ्करी। तस्या नाम वृषादर्भिर्य्यातुधानीत्यथाकरोत्।